

Současný stav a trendy páchání loupeží v peněžních ústavech

Jan Chmelík – Policejní prezidium ČR

1. Stručná obecná charakteristika loupežných přepadení.

Charakter loupežných přepadení se v posledních letech prakticky nemění. Neustále převládají pouliční, příležitostné loupeže, které dlouhodobě činí cca 67% nápadu loupežných přepadení. V roce 2002 byl zaznamenán pokles podílu cizinců na cca 20% pachatelů loupeží. I nadále přetrvává trend, že z více jak 60% až 70% se na těchto loupežích podílejí osoby z "ruskojazyčných zemí", zejména pak z Ukrajiny, kterých bylo v loňském roce stíháno celkem 38. Následují občané Slovenska (33 stíhaných osob) a občané Rumunska, kterých bylo v roce 2004 stíháno celkem 14 (to je nejvýraznější počet za poslední roky). I nadále pak cizinci páchají prakticky všechny druhy loupeží, v současné době se nejvíce podílejí na páchání pouličních loupeží, dále obchodech všeho druhu, loupeže v hernách, na taxikářích apod. Nutno zdůraznit, že typické pro tuto skupinu pachatelů je typicky vysoká brutalita, se kterou páchají loupeže.

K zásadní změně v nápadu loupeží dochází v posledních letech v Praze, které se také budu nejvíce věnovat. Od roku 1990 dochází v Praze každoročně k poměrně značnému nárůstu této trestné činnosti. Zatímco v roce 1989 bylo na území hl.m.Prahy spácháno celkem 189 loupežných přepadení, v roce 2004 to je již 1822 skutků, což je doposud nejvyšší nápad od roku 1990. Jaký bude vývojový trend na úseku této trestné činnosti lze těžko předvídat. Pravděpodobně bude na stejné úrovni, nebo i nadále mírně stoupat.

V roce 2002 se výrazně rozšířil jako motiv pouličních loupeží mobilní telefon. Tento trend pokračoval v r. 2003 i loňský rok, kdy byl mobil jako motiv loupežných přepadení asi v 592 případech, tj. v cca 48-50% uličních loupeží. Nejvíce těchto loupeží bylo spácháno v sídlištní zástavbě, a to na Praze 4 (94 skutků), v Praha 5 (84 skutků) a v Praze 9 (73 skutků). Omezit počet uličních loupeží pro tento motiv lze prostřednictvím jednotlivých operátorů, kteří by u odcizených mobilů prováděli okamžitou blokaci a tím zabránili jejich opětovnému uvedení do provozu. Ani po přijetí zákonné normy, která majitelům bazarů a zastaváren nařizuje při výkupu a zástavě jakéhokoliv zboží, ověřování totožnosti prodávajícího dle dokladu totožnosti a vystavení řádné faktury se jménem prodávající osoby snížení tohoto trendu doposud nepomohla, naopak mobilů jako motivu loupežného přepadení opět přibývalo, a to o cca, 6-5%.

Pro rok 2002 je naopak i typické, že došlo, a to podle našich potvrzených předpokladů na přechodnou dobu, k poklesu loupežných přepadení spáchaných v bankovních ústavech (2 LP spáchaná v bankách za celý rok). V roce 2003 však již došlo k opětovnému výraznému nárůstu těchto loupežných přepadení, kdy bylo spácháno 17 loupeží na bankovních domech a 3 loupežná přepadení poštovních úřadů. Celková způsobená škoda činila cca 11.634,600,-Kč. Tento trend výrazně pokračoval i v roce 2004, kdy bylo spácháno 49 loupežných přepadení bankovních domů s celkovou škodou cca 22.938.062,- Kč a 11 loupežných přepadení poštovních úřadů s celkovou škodou cca 207.416,- Kč.

Další výrazný nárůst loupežných přepadení byl zaznamenán při přepadeních sazkových kanceláří, nejvíce pak sazkových kanceláří společností CHANCE a.s. Frýdek Místek. V hodnoceném období bylo přepadeno celkem 36 provozoven. V samotné firmě Chance a.s. bylo přepadeno celkem 29 provozoven, z toho některé opakovaně. Jako klad lze hodnotit, že celkem bylo objasněno 14 případů, objasněnost tedy činí 38,89%. Pro srovnání uvádím počet loupeží na těchto objektech od roku 2000:

2000	28 skutků
2001	16 skutků
2002	21 skutků
2003	6 skutků
2004	36 skutků

Loupežné přepadení patří mezi nejtypičtější kriminální útoky hrozící v místech, kde se manipuluje s hotovými penězi. Tento druh ohrožení je z hlediska závažnosti následků obtížně srovnatelný s jinými majetkovými riziky, protože zahrnuje prvek násilí, resp. pohrůžku bezprostředního násilí vůči zaměstnancům nebo i dalším osobám. Uvedená okolnost podstatně zvyšuje společenskou nebezpečnost této trestné činnosti a je proto v zájmu každé ohrožené organizace, aby na svých pracovištích s peněžním provozem uplatňovala systém opatření způsobilých zajistit odpovídající ochranu před tímto rizikem.

Chráněné hodnoty a zájmy organizací jsou ohrožovány událostmi, které mají nepříznivý dopad na žádoucí stavy a procesy v jejich provozu. Tyto události, resp. hrozby se projevují jako trvalá rizika, která nelze odstranit, ale jen ve větší či menší míře snížit. Převládající povaha těchto rizik je dána charakterem činností a orientací podnikání. Při posuzování závažnosti jednotlivých druhů rizik je nutné vycházet z možných následků. Z tohoto pohledu musí být výstavba bezpečnostního systému založena na principu priority ochrany života a zdraví osob před jinými hodnotami. Riziky, která bezprostředně ohrožují životy a zdraví zaměstnanců i klientů organizace, jsou zejména:

- loupežné přepadení,
- ostatní násilná kriminalita (trestné činy spojené s držením rukojmí, únosem, vydíráním, bombovými útoky apod.),
- požár, technická porucha, živelní pohroma.

Použití násilí jako způsob získávání cizího majetku nepochybně provází lidské společenství od samotných počátků jeho historie. Ať již byly projevy tohoto jevu v jednotlivých etapách vývoje společnosti jakékoliv, jeho podstata zůstává dodnes nezměněna – člověk, jedinec či v různé míře organizovaná skupina užívá násilí vůči jinému člověku či lidem, aby si přivlastnil věc, která jim nepatří. Ačkoliv tento způsob chování byl zřejmě vždy pro větší část společnosti nepřijatelný a postupem času byl kvalifikován jako loupež, postaven mimo zákon a sankcionován, přesto ze života společnosti nezmizel. Naopak, za jistých podmínek nabývá na intenzitě. Příkladem může být situace v České republice zaznamenaná od roku 2000.

Z povahy loupeže je zřejmé, že jejími hlavními aktéry jsou lidé, na jedné straně pachatelé do určité míry s promyšleným záměrem, a na straně druhé jejich oběti - více či méně připravené, ale také mnohdy si riziko vůbec neuvědomující, jimž hrozí nebezpečí fyzické a psychické újmy. Potenciální obětí může být kdokoliv z nás, ať již jako soukromá osoba či organizace.

STATISTICKÉ ÚDAJE - Vývoj celkové kriminality loupeží v letech 2000 – 2004

Rok	Celkem loupeží	Podíl loupeží v % na celkové kriminalitě	Objasněno loupeží	Neobjasněno loupeží	Objasněno loupeží v %
2000	4699	1,20	1828	2871	38,90
2001	4372	1,21	1813	2559	41,47
2002	5468	1,47	2464	3004	45,06
2003	5508	1,54	2334	3174	42,37
2004	5931	1,69	2537	3394	42,78

PENĚŽNÍ ÚSTAVY, LOUPEŽE NA FINANČNÍCH INSTITUCÍCH 2000 – 2004

Rok	Celkem loupeží	podíl v % na loupežích celkem	Objasněno loupeží	Neobjasněno loupeží	Objasněno loupeží v %
2000	55	1,17	17	38	30,91
2001	51	1,17	18	33	35,29
2002	34	0,62	14	20	41,18
2003	65	1,18	31	34	47,69
2004	176	2,97	61	115	34,66

2. Nejčastější způsoby páchaní loupeží

Každý trestný čin je realizován určitým jednáním. Zvláštnosti jednání, kterými se konkrétní skutek trestného činu nebo určitá skupina trestných činů odlišuje od jiných trestných činů, jsou podrobněji charakterizovány pojmem "způsob páchaní trestného činu", nebo také tzv. modem operandi. Způsob páchaní trestného činu je definován jako „specifikovaný systém operacionálních elementů trestné činnosti a činnosti s ní úzce spjaté.”¹⁾

Pojem loupež bývá obvykle spojován s představou standardní scény typické zejména pro bankovní prostředí, např. do haly vtrhne několik maskovaných, ozbrojených mužů, donutí přítomné klienty ulehnout na zem, personál jim vydá peníze a pachatelé se v krátké chvíli vzdalují z místa činu, jak je předkládáno divákům v četných krimi filmech.

Skutečné scénáře loupeží jsou však daleko pestřejší a zahrnují poměrně širokou škálu situací, taktiky a postupů pachatelů. Jejich průběh se de facto shoduje pouze v tom, že jednání útočníků vykazuje obecné znaky objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu loupeže, tj. jistou formu násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí s cílem zmocnit se peněz. Způsob naplnění těchto znaků je vždy individuální a přestože můžeme postupy pachatelů zobecnit a zařadit do několika typů podle použité taktiky, v detailech je každá loupež jako událost vždy jedinečná. Platí to i v případech páchaní této trestné činnosti v sériích stejnou skupinou pachatelů, i když zde se vyskytuje nápadně více shodných prvků (v popisu pachatelů, jejich chování, v taktice postupu na místě, napadání stavebně technicky obdobně řešených a dislokovaných pracovišť atd.).

¹⁾ MUSIL, J. a kol., Kriminalistika. Praha : Naše vojsko, 1996, s. 27.

Z analýzy případů loupeží vyplývá, že **postupy pachatelů a jejich vybavení zpravidla odpovídá konkrétním podmínkám vybraného místa**. Nejvíce se ve způsobu provedení loupeže projevuje stavební dispozice, členění vnitřních prostor, jejich zabezpečení viditelnými prvky, provedení interiéru a provozní režim pracoviště. Zvoleným postupem se pachatelé snaží překonat, eliminovat nebo obejít viditelné překážky a bezpečnostní opatření technického i organizačního charakteru.

Ve způsobu provedení můžeme nalézt řadu dílčích komponent, které jej charakterizují. Např.:

- výchozí situace – okamžik zahájení útoku,
- forma vynucení spolupráce (použité prostředky),
- způsob dosažení hotovosti,
- opatření před útekem,
- doba trvání.

Nejvýrazněji se způsob provedení liší úvodní fází loupeže, tj. výchozí situací – okamžikem zahájení útoku. Použijeme-li tohoto kritéria, můžeme loupeže rozdělit na:

1. TYPICKÉ

Za typická můžeme pokládat všechna loupežná přepadení míst s peněžním provozem, při kterých je útok zahájen ohrožováním personálu na pokladních místech přes přepážku. Pachatelé může být použito několik taktických prvků, jejichž kombinace vytvářejí řadu variant průběhu loupeže.

2. ATYPICKÉ

Při atypickém provedení volí pachatelé **zahájení útoku v okamžiku, kdy se zaměstnanec nachází mimo chráněný prostor** (zázemí) pracoviště. Takové situace nastávají při:

- a) příchodu nebo odchodu personálu, první přicházející nebo odcházející zaměstnanec je zadržen a po něm postupně ostatní,
- b) odmykání a uzamykání vstupu pro veřejnost v souvislosti se zahájením a ukončením provozní doby,
- c) nebo i nepravidelně v průběhu dne při odchodu z úřadovny nebo přerušení provozu,
- d) při pohybu zaměstnanců na trase mezi pracovištěm a bydlištěm.

3. LOUPEŽE POD LEGENDOU

V tomto případě je **jednání pachatele založeno na aktivním působení na prostředí ve snaze vytvořit podmínky příznivé pro zahájení útoku**. Až do okamžiku přepadení kryje svůj záměr vystupováním pod předem připravenou legendou s cílem vylákat zaměstnance mimo chráněný prostor nebo do něho proniknout. Situace musí být natolik věrohodná, aby vyvolala ochotné a vstřícné jednání personálu. Takovými situacemi může být např.:

- činnost pracovníků údržbářských, servisních či jiných dodavatelských firem,
- různé žádosti občanů nebo klientů o poskytnutí pomoci v "naléhavém" případě (použití telefonu úřadovny, osobní účast zaměstnance při řešení následků dopravní nehody, úraz, zdravotní potíže, požár apod.),
- provádění činnosti pracovníků státních orgánů a dalších institucí (Policie ČR, obecní policie, státní požární dozor, hygienická služba apod.).

4. S RUKOJMÍM

Varianta přepadení s rukojmím vykazuje obdobné taktické prvky jako u typického způsobu provedení s tím rozdílem, že nátlak na vydání hotovosti je vyvíjen prostřednictvím ohrožování třetí osoby, obvykle klienta zdržujícího se ve veřejném prostoru provozní jednotky banky. Vzetí rukojmího může být:

- součástí připravené taktiky,
- nebo neplánované.

5. TICHÉ - SKRYTÉ

Tichý způsob provedení je určitou variantou přepadení přes přepážku, od něhož se liší především tím, že pachatel svůj postup zcela podřizuje snaze o to, aby jeho jednání nebylo upozorováno ani nejbližším okolím, tj. ostatním personálem pracoviště nebo klienty. Fakticky jde o kontakt a následnou interakci mezi jedním pachatelem a zaměstnancem na přepážce, který probíhá bez vnějších příznaků loupeže:

- pachatel není maskovaný nebo jenom částečně,
- častěji namísto slovní výzvy používá výhrůžku v písemné podobě,
- držení zbraně naznačuje rukou v oděvu nebo zbraň pouze na krátkou chvíli ukáže a pak ji schová, příp. ji částečně zakrývá zavazadlem, oděvem apod.

6. TELEFONICKÉ

Zvláštní skupinu kriminálních útoků na místa s peněžním provozem, které z hlediska objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu vykazují znaky trestného činu loupeže, případně vydírání, tvoří telefonické výhrůžky s požadavkem na vydání peněz.

7. OSTATNÍ

a) vniknutí do zázemí bez ohrožování personálu

Útok na pokladní místa může být proveden i bez přímého ohrožování personálu či klientů. Pachatelé, kteří nejsou viditelně ozbrojeni, vniknou do zázemí překonáním bezpečnostních prvků (např. nástaveb) na přepážkách (jejich přeskočením, přelesením nebo rozbitím) a hotovosti z peněžních zásobníků se zmocní sami. Zaměstnanci zpravidla instinktivně odstoupí od přepážek, takže nedochází k jejich fyzickému ani slovnímu kontaktu s pachateli a v průběhu útoku sehraávají spíše pasivní roli. Pachateli přitom nemusí být použita slovní ani jiná forma pohrůžky a jsou natolik soustředěni na rychlé dosažení cíle, že činnost personálu většinou ignorují. Typickými znaky tohoto způsobu provedení jsou velká překvapivost pro zaměstnance, extrémně krátká doba trvání činu (do cca 1 minuty) a výskyt v sériích (omezených na určité území nebo období).

b) přepadení přepravy peněžních hotovostí

Do výčtu způsobů provedení loupežných přepadení je nutné zahrnout také ozbrojený útok na přepravu hotovostí, pokud jsou prováděny vlastními zaměstnanci. V případě bank mohou být součástí přepravy i dotace bankomatů umístěných mimo vlastní objekty banky. Bankomaty lze fakticky pokládat za pokladní místa, u kterých je zajištění ochrany při plnění penězi značně ztížené. Proto jsou operace spojené s obsluhou bankomatů jednou z nejvíce zranitelných činností přepravních skupin.

c) výběr peněz pod nátlakem

Klient banky je pod pohrůžkou fyzické (nebo jiné) újmy nucen k výběru peněz ze svého účtu. Pachatel nebo skupina pachatelů vstoupí se zadržným klientem do bankovní haly, kterou po provedení výběru zase společně opustí. Událost probíhá bez vnějších příznaků v chování zúčastněných a pokud nedojde k pachatelem neočekávané reakci nebo neobvyklému chování klienta, nemusí být personálem banky vůbec zpozorována.

d) přepadení klienta po odchodu z místa

Pachatelé se zmocní peněžní hotovosti klientů odcházejících s vybraným peněžním obnosem z daného místa. K odcizení může dojít loupežným přepadením nebo krádeží. V obou případech je součástí činu tipovací činnost pachatelů, která může probíhat ve vnitřních, veřejně přístupných prostorách objektu, nebo z vnějšího prostředí, jehož dispozice dovoluje vizuální přehled o klientech provádějících výběr. Protože tipování na místě vyžaduje déletrvající aktivity pachatele v hale nebo okolí objektu, dochází k této trestné činnosti pouze u některých pracovišť, jejichž vnitřní nebo vnější prostory jsou členěny způsobem, umožňujícím provádět tuto činnost skrytě.

A jaký je reálný stav oproštěný od teoreticko praktických úvah? Nejčastějším typem loupeží jsou stále loupeže spáchané se zbraní v ruce. Tento způsob spáchání je modifikován výhrůzkou ať již reálnou nebo předstíranou, že v případě nesplnění požadavku pachatele bude použito nástražného výbušného systému, který pachatel pokládá před napadenou osobu nebo jej má u sebe.

Např. pachatel vstoupil v pracovní době do pobočky banky GE Cupital Bank se slovy: „Tak si jdu pro tu půjčku, dejte mi všechny peníze a máte na to 20 vteřin. Žádné hlouposti má to dosah 100m“, a položil na pult u pokladní krabičku, kterou označil za nástražný výbušný systém. Druhou ruku přitom držel na batohu, kde měl nějaké neznámé zařízení s anténou, podle jeho slov jde o odpalovací zařízení. Pokladní mu předala částku 130 000.-Kč mezi které umístila rozbušku ke znehodnocení bankovek. Pachatel si toho ovšem všimnul a přinutil bankovní rozbušku vyjmout. Poté odešel i s penězi ven. Ohledáním zjištěno, že se jednalo o atrapu, o výbušný systém nešlo.

Pachatel vstoupil do pobočky České spořitelny a.s, kde již nebyli žádní zákazníci, přistoupil k přepážce č. 1 se slovy přepadení, peníze, děngi. Pracovnice přepážky mu vydala hotovost, kterou na přepážce měla, pachatel přistoupil k dalšímu okýnku, kde mu další pracovnice přepážky vydala i svou finanční hotovost. Takto celkem získal 102 350.-Kč.

Ovšem na mnohem kurioznější způsoby loupeží lze považovat tzv. „papírové loupežníky“. Ti přijdou jako „běžní“ zákazníci k bankovní přepážce, velmi často do GE Capital Bank, kde pracovníci přepážky dají lísteček – papír s nápisem upozorňujícím, že jde o loupežné přepadení a požadavkem na vydání hotovosti přepážky. Jak se ukazuje systém je pro pachatele velmi účinný, protože zpravidla odcházejí s finanční hotovostí, aniž by si další přítomní zákazníci pobočky čehokoli všimli.

Např. V říjnu 2004 vstoupil v 9.00 hod neznámý pachatel do pobočky banky GE Capital Bank, kde předložil pracovníci na přepážce papír s nápisem: „ Žádné blbosti, držím dálkový odpalovač bomby. Dejte mě velké bankovky jinak to tu vyhodím do vzduchu a nic na mě nezkoušejte“. Takto získal 50 000.-Kč v 500 korunových bankovkách.

Snad nejkurioznějším případem tohoto způsobu páčání (lístečkový způsob) se stal pachatel, který rovněž bez maskování přistoupil k peněžní přepážce jednoho peněžního ústavu, kde pracovníci přepážky předložil papír s upozorněním, že jde o přepadení a by mu vydala hotovost přepážky. Ta byla natolik duchapřítomná, že mu stroze odvětila, že mu žádné peníze nedá. Pachatel tedy bez jakékoli rekce odešel bez peněz a to vše za přítomnosti dalších zákazníků, čekajících na odbavení.

**Loupežná přepadení peněžních ústavů a pošt v Praze od 1.1.2004 -
31.12.2004 a některé objasněné případy.**

1996	4 skutky
1997	5 skutků
1998	4 skutky
1999	23 skutků
2000	9 skutku
2001	8 skutků
2002	2 skutky
2003	20 skutků
2004	60 skutků

Podle objektu napadení došlo v:

Kom.banka	12 skutků
ČSOB	7 skutky
Česká spor.	21 skutků
Česká pošta	11 skutků
GE Capital	5 skutky
Živnostenská banka	2 skutky
Raiffeisen Bank	1 skutek
ABN SMROBftNK	1 skutek
celkem	60 skutků

Celková škoda způsobená pachateli při loupežných přepadení bankovních domů a poštovních úřadů od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2004 činí 23 145 478.-Kč.

Některé realizované případy:

Dne 20. srpna 2004 byla realizována skupina pachatelů pod názvem SKOKANI, kteří prováděli loupežná přepadení.

Jednalo se o skupinu výhradně Cechů, což je dnes spíše vzácností. Prováděli loupežná přepadení se zbraněmi, kdy používali jak pistole tak zbraně hromadně účinné - samopaly. Vždy byli pečlivě maskováni, a to oblečením, které si pořizovali výhradně k jednomu konkrétnímu přepadení. K maskování obličejů používali kapuci, čepic, kukel, brýle či v poslední době měli přes ústa respirátory. Do prostoru banky vnikali ve dvou či ve třech, kdy vždy jeden z nich v několika vteřinách přešel sklo oddělující přepážky od prostoru pro zákazníky, přesto, že výška skla se pohybovala cca okolo 2,5 až 3 metrů. Další jistili zbraněmi ostrahu, pracovníky banky a zákazníky. Další čekal poblíž banky ve vozidle, které opatrovali kradenými spz. Spz odcizovali těsně před provedením přepadení. K přepadení využívali převážně vozidel, které si půjčovali v půjčovnách či od svých známých. V ojedinělých případech použili i své vlastní vozidlo opatřené kradenou spz či jako doprovodné vozidlo. To se jim stalo osudným, protože při jednom z přepadení anonym telefonicky oznámil pravou spz, kdy videi doprovodné vozidlo pachatelů. Podle spz byl zjištěn majitel a uživatel vozidla s kriminální minulostí, kdy již v minulosti se společně s dalšími pachateli dopouštěl loupežných přepadení, která byla páchána obdobným způsobem. Podle způsobu provedení, kdy i akce dostala podle toho název „Skokani“, bylo vytipováno 5 shodných případů. Vzhledem k tomu, že na místě činu nezanechávali žádné stopy, ani analýzou kamerových systémů se nepodařilo identifikovat pachatele s ohledem na maskování a oznámení anonyma spz, která se měla vyskytovat poblíž jednoho přepadení

nemohlo být vzato jako postačující důkaz k zahájení trestního stíhání konkrétních osob, byl případ rozpracován, kdy byly nasazeny odposlechy telefonů, prostorové odposlechy a sledování vozidel pomocí GPS. Bohužel v průběhu tohoto rozpracování bylo zjištěno, že skupina se natolik kontroluje, že do telefonu mluvili v náznacích či pomocí jim známého domluveného slangu. Při nasazení sledování osob tak často měnili styl a směr jízdy, že bez prozrazení nemohlo být ve sledování pokračováno. Z odposlechu telefonu bylo zjištěno, že jimi bylo sledování odhaleno. Proto bylo rozhodnuto, že sledování osob bude prováděno až po jejich příjezdu do Prahy, kdy jinak se osoby zdržovali až na jednoho v Chomutově, Jirkově a Vejprtech. Tento zvolený způsob však přinesl další potíže, kdy bylo zjištěno, že skupina v této době provedla další dvě přepadení mimo území hl.m. Prahy. Jednalo se o banky v Plzni Třemošná a Klášterci nad Ohří. K přepadení použili vozidla, která ještě v té době neměla instalována systém GPS. Protože při předání si vždy vypínali telefony, tedy ani tímto nebylo možno pohyb monitorovat, nebyly zajištěny žádné důkazy, které by jejich účast na uvedených přepadeních potvrzovaly. Utrvoval nás v tom jen způsob provedení a náznaky při hovorech v telefonech. Dva týdny před posledním přepadením začala skupina nepravdělně vyjíždět do Prahy, kdy jsme vždy při každém jejich výjezdu shromažďovali potřebné síly k jejich případnému zadržení, kdy původní zámysl zněl je zdržet v době těsně před přepadením, tedy aby již byli vybaveni zbraněmi a neprůstřelnými vestami, které rovněž používali. Skupina však z různých důvodů opouštěla Prahu aniž by se o cokoli pokusila. Až 20. srpna 2004, kdy si dali opět sraz v Praze se podařilo je zadržet. Od počátku se však vyskytovaly různé problémy. K přepadení použili vozidlo, které si půjčili v ranních hodinách dne přepadení od známého, tedy nemělo GPS. Při jízdě po Praze se neustále kontrolovali a proto skupina sledování je vlastně stále ztrácela a jen díky našim pracovníkům, kteří dopředu vytypovali několik bank, které by mohli přicházet v úvahu se je podařilo opět kontaktovat. Skupina v uvedený den začala obhlížet banku na Praze 4, kterou již přepadli v dubnu letošního roku. Proto se začali soustřeďovat síly k této bance. Po nějaké době se pachatelé ztratili skupině sledování a byli opět zjištěni až u banky v Praze 10, která byla rovněž vytypována. Naším pracovníkem zde byli vystaveni skupině sledování a síly se přesunuly k této bance. I zde se však pachatelé skupině sledování ztratili a byli našim pracovníkem zjištěni až opět u banky na Praze 4. Protože se nepodařilo přesunout síly tak rychle jak bylo potřeba, došlo ze strany pachatelů k přepadení banky. V době kdy banku opouštěli již k bance dorazila zásahová skupina a ihned provedla zadržení, kdy jeden z pachatelů po výzvě policistů začal do zásahového vozidla střílet. Střelba byla opětována a pachatel byl zneškodněn. Další dva pachatelé byli zneškodněni bez použití střelné zbraně. Poslední pachatel, který byl v době zásahu ve vozidle, kterým pachatelé na místo přijeli, začal ujíždět a až po divoké honičce byl zadržen, kdy s vozidlem havaroval.

Po zadržení začaly domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor, při kterých byla zajištěna spousta důkazního materiálu. Jednalo se o zbraně různých typů, neprůstřelné vesty, kombinézy Policie, část značkovací barvou, znehodnocených peněz z jednoho přepadení, které se pachatelé pokoušeli vyčistit, mapy s označením různých míst v republice i mimo republiku a poznámkami k různým bankám a hodnocení k jejich přepadení.

Dva z pachatelů se k přepadení bank z kterých byli obviněni plně doznali, další dva přiznali jen banku při které byli zajištěni, V současné době probíhá vyhodnocování stop a získávání důkazů k prokázání dalších provedených přepadení. V současné době jim bylo prokázáno 8 přepadení se škodou kolem 3 mil. Jedná se o :

- 1) 19.2.2004 - Komerční banka Plzeň, Třemošná
- 2) 8.4.2004 - Komerční banka Praha 4, Severozápadní 22
- 3) 24.5.2004 - Komerční banka Plzeň, Třemošná
- 4) 20.7.2004 - GE Capital Bank Klášterec nad Ohří

- 5) 20.8.2004 - Komerční banka Praha 4, Severozápadní 22
- 6) 24.10.2003 - Česká spořitelna Praha 5, Plzeňská č. 76
- 7) 14.11.2003 - Komerční banka Praha 10, Na kovárně 10
- 8) 22.12.2004 - Komerční banka Praha 8, Sokolovská 87

FINGOVANÉ LOUPEŽNÉ PŘEPADENÍ VOZIDLA FY. SECURITAS ČR

Dne 16. 9. 2004 byly na základě oznámení Jana Kozlovského, policejním orgánem SKPV SSMk Ostrava podle § 158 odst. 3 tr. řádu zahájeny úkony tr. řízení ve věci ze spáchání tr. Činu loupeže podle § 234 odst. 1, 3 tr. zákona, jehož se měl dopustit neznámý pachatel tím, že dne 16. 9. 2004 v době kolem 08,00 hod. ve Frenštátě pod Radhoštěm, na úl. Nádražní, poblíž potravin Hruška, vnikl do dodávkového automobilu fa SECURITAS ČR a. s., zn. Citroen Berlingo, RZ ALC 22-38, odzbrojil řidiče Pavla DOŠU a pod pohrůzkou použití střelné zbraně jej donutil odjet do prostoru bývalé skládky posypového materiálu poblíže potoka Lomná, kde mu pak vstříkl do obličeje slzotvorný prostředek, vytáhl jej z vozidla a připoutal za ruce ke stromu, načež z firemního vozidla odcizil transportní plastové kontejnery s finanční hotovostí ve výši 27.060.000,- Kč a z místa uprchl. Na zakládá dalšího šetření pracovníků Policie vyvstalo podezření, že k loupežnému přepadení vozidla bezpečnostní agentury SECURITAS ČR a. s. ve skutečnosti nedošlo, nýbrž, že se jedná o plánovanou akci zaměstnanců SECURITAS ČR a. s. Pavla DOŠI a Tomáše Hrbáče.

Dne 5.1.2005 bylo podle úst., § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno tr. stíhání pro t.r. čin zpronevěry podle § 248 odst. 1,3 písm. a), odst. 4 tr. zákona obv. Pavel DOŠA, nar. 17.11.2004 a Tomáš HRBÁČ, nar. 8.8. 1972 pro pomoc k tr. činu zpronevěry podle § 10 odst. 1 písm. c) k § 248 odst. 1,3 písm. a), odst 1 tr. řádu

Jmenovaní byli dne 5. 1. 2005 zadrženi podle § 76 odst. 1 tr. řádu. Tomáš Hrbáč se k t. č. v plném rozsahu doznal a dobrovolně vydal částku ve výši 26.125.000,- Kč, zbraní a věci zakoupené z odcizených peněz. Tomáš Hrbáč byl umístěn do CPZ na OOP Nový Bohumín a obv. Pavel Doša do CPZ MŘ Ostrava, úl. Masná s návrhem na vazbu.

Poznámka: §248 odst. 1, 3 písm a), odst. 4 TZ

LOUPEŽNÉ PŘEPADENÍ VOZIDLA FY. SECURITAS ČR - Cash Handling Service s.r.o. Ostrava.

Závažný doposud neobjasněný případ tr. činu loupeže dle § 234/1,3 tr. zákona, kdy tři neznámí pachatelé dne 28.1.2005 v 07.15 hod. ve Frýdku Místku, úl. Na poříčí před vchodem domu č. 599, přední části vozidla zn. Skoda-Octavia , modré barvy opatřeného RZ 1Z7 2826, úmyslně narazili do přední části projíždějícího vozidla zn. CITROEN- BERLINGO, RZ RZ 2AO 7762, společnosti Securitas ČR- Cash Handling Service s.r.o. Ostrava, do kterého krátce před spácháním činu byly v Oblastní pobočce České spořitelny ve Frýdku Místku, úl. Na Poříčí č. 596, vloženy bankovní kazety s finanční hotovostí ve výši 16. 200. 000,- Kč. Peníze byly odcizeny.

ROK-2005 - OBJASNĚNÍ PŘÍPADŮ LOUPEŽNÝCH PŘEPADENÍ DO 4 BANK ČSOB.

Dne 30.3.2005 v 08.15 hod. byl na základě předběžného souhlasu se zadržením, vydaným MSZ v Praze, pracovníky SKPV Správy hl.m. Prahy, 2. odd. OOK zadržen Jiří Volný, který se dopustil tr. činu loupeže dle § 234/1,2b tr. zák., a to tím způsobem, že:

1) dne 5.3.2004 v 15.55 hod. v Praze 1, Perlová č. 5 v prostorách pobočky ČSOB a.s. přistoupil k pokladně č. 3, kde předal pokladníkovi Leoši Vokřínkovi na bílém papíře

formátu A4 tištěný text, ve kterém mu oznamoval, že se jedná o přepadení, že má k dispozici bombu, kterou za 4 min. odpálí, pokud mu nebudou vydány peníze s tím, že vedle svého zavazadla měl položený balíček vypadající jako bomba, ze kterého trčely 2 dráty. Pod pohrůžkou tohoto násilí byla následně pracovníkem pokladny vydána pachateli finanční částka ve výši 963.000,- Kč, čímž vznikla uvedené bance ČSOB a.s. Praha 1, Perlová č. 5 škoda v uvedené výši. Spis původně veden na SKPV Správy hl.m. Prahy pod ČTS:PSP-54/OOK2-2004.

2) dne 1.9.2004 v době od 12.30 hod. do 12.35 hod. v Praze 4, Na Pankráci č. 60 v prostorách pobočky ČSOB a.s. přistoupil k pokladní přepážce č. 9, kde předal pokladní Boženě Samkové list papíru formátu A4, na kterém byl napsán výhružný text, aby mu vydala velké bankovky, neboť v ruce drží odpalovací zařízení, které v případě, že mu nebude vydána finanční hotovost, jeho společník, který stojí před bankou, bombu odpálí. V jedné ruce držel předmět tvaru vajíčka tmavé barvy a v druhé velkou koženou kabelu. Pokladní mu po přečtení výhružného dopisu vydala 578.000,- Kč na hotovosti, čímž vznikla škoda ČSOB a.s. Praha, Na Pankráci č. 60 v uvedené výši. Ke zranění osob nedošlo. Následně po převzetí peněz pachatel z banky odešel. Spis původně veden na SKPV Správy hl.m. Prahy pod ČTS:PSP-191/OOK2-2004.

3) dne 8.11.2004 kol. 13.30 hod. v Praze 1 Na Poříčí č. 40 vstoupil do pobočky banky ČSOB a.s., vystál frontu na přepážce č. 4 a když na něj přišla řada, předložil pracovníci přepážky J. Volejníkové dopis, ve kterém vyhrožuje umístěním bomby a pokud se nebude řídit pokyny, odpálí bomby a zabije nebo zraní mnoho lidí v budově, pokud nezačne ihned s vydáváním hotovosti. Pokladní jednáním pachatele byla natolik zaskočena, že k vydání fin. hotovosti nedošlo, načež útočník z místa odešel, aniž by vznikla finanční škoda, či újma na zdraví. Spis původně veden na SKPV Praha 1 pod ČTS:ORI-4103/SKPV-2004.

4) dne 23.12.2004 v době od 14.30 do 14.35 hod. v Praze 1, Senovážné nám. č. 32 vešel do pobočky banky ČSOB a.s., přistoupil k přepážce č. 10 a předložil pracovníci přepážky Dagmar Maškové list papíru s textem, ve kterém vyhrožuje umístěním bomby a pokud se nebude řídit pokyny, odpálí bombu a zabije nebo zraní mnoho lidí v budově, pokud nezačne ihned s vydáváním hotovosti. Na toto pokladní odešla z kóje do zázemí pobočky a zavřela dveře. Následně po tomto pachatel z banky odešel, aniž by došlo k vydání fin. hotovosti a k újmě na zdraví. Spis původně veden na SKPV Praha 1, ČTS:ORI-4508/SKPV-2004.

Policejním komisařem Správy hl.m. Prahy bylo proti jmenovanému Jiřímu Volnému dnešního dne usnesením zahájeno trestní stíhání pro tr. čin loupeže dle úst. § 234/1,2b tr. zák. Volný byl umístěn v policejní cele s návrhem na vazbu.

Pochopitelně naši pachatelé loupežných přepadení útočí i na přepravní vozy převážející tržby a finanční prostředky do určených bank. Jde o klasický způsob páčání loupeží, při kterém ovšem jednou z verzí, která je vždy vytyčována je možná spolupráce s posádkou přepravního vozu s pachateli.

Dokazování této trestné činnosti je velmi náročné a náročné. Pachatelé zpravidla mají přes obličej kukly a jejich popis je velmi problematický. Ani v případech tzv. lístečkových loupežníků, kteří splývají s „davem“ dalších zákazníků v peněžním ústavu není situace o nic lepší, i když by se dalo předpokládat, že pachatele s odkrytým obličejem si každý všimne a bude schopen podat jeho popis. Opak je pravdou. Nezbyvá tedy policejním orgánům nic, než poctivá mravenčí práce.

V poslední době se situace poněkud zlepšila v odhalování pachatelů díky kamerovým systémům, které jsou postupně instalovány v peněžních ústavech, a jejichž provoz je zaznamenáván. Vyhodnocování těchto záznamů významně zvyšuje šanci pachatele odhalit a usvědčit z trestné činnosti.

Literatura

[1] Nečas, S., Seiler, M., Porada, V., Chmelík, J., Straus, J.: *Loupežná přepadení pracovišť s peněžním provozem a jejich bezpečnost (policejní, kriminalistické a technické aspekty teorie a praxe ochrany osob a majetku)*. Praha : PA ČR, 2004